

Datum besluit B&W 22 augustus 2017
raad. d.d. 21 september 2017
Agendapunt nr. 13
Portefeuillehouder(s) N. Dierdorp - Financiën, Onderwijs, Personeel & Organisatie
Redacteur M. Pasma
Doorkiesnummer (070) 326 14 27
Afdeling Advies & Control
Coursanummer 17.075862

Aan de Raad,

1. Onderwerp

Publiek belang Eneco: afbouwen of behouden.

2. Voorstel

In te stemmen met het principebesluit tot het afbouwen van het aandelenbelang in Eneco;

3. Inleiding

Per 31 januari 2017 is het voormalige Eneco Holding N.V. gesplitst in 2 bedrijven: Eneco Groep N.V. (energiebedrijf) en Stedin N.V. (netwerkbedrijf). Rijswijk is aandeelhouder van beide bedrijven. Op dit moment zijn beide bedrijven in publieke handen (53 gemeenten, verspreid door het land). De aandeelhouderscommissie van Eneco (hierna AHC) is een consultatie gestart ten aanzien van de vraag of er nog langer een publiek belang bestaat bij de continuering van het gemeentelijke aandeelhouderschap in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco)¹. Ook aan Rijswijk is een principebesluit gevraagd of zij het publiek belang wenst te behouden of af te bouwen. Op 22 augustus 2017 hebben wij het principebesluit genomen om het gemeentelijk belang in Eneco af te bouwen.

4. Beoogd effect

Het door de AHC gevraagde principebesluit betreft een bevoegdheid van het college (artikel 160, lid 1e Gemeentewet), omdat het gaat om een privaatrechtelijke rechtshandeling. Wij willen gezien de zwaarte van het besluit en de aanzienlijke (toekomstige) financiële gevolgen, de raad betrekken bij deze besluitvorming..

5. Argumenten

In de bijgevoegde notitie wordt een uitgebreide analyse gemaakt van de vraag of het hebben van een aandeel in Eneco het publiek of Rijswijks belang dient. Hierna volgt een samenvatting van de argumenten om het aandeel in Eneco af te bouwen.

In het verleden had Rijswijk een eigen energiebedrijf, dit is ± 20 jaar geleden opgegaan in Eneco. Eneco is na de splitsing een ander type bedrijf geworden en opereert nu voor een groot deel in een commerciële omgeving. Het risicoprofiel van Eneco is gewijzigd, zeker omdat ze voor groei naar het buitenland kijkt. Het product energie is daarmee inmiddels op grote afstand gekomen van de gemeente en behoort al lang niet meer tot een kerntaak. Het publieke belang op het gebied van leveringszekerheid, veiligheid en betaalbaarheid is nu wettelijk geborgd en/of belegd bij de netbeheerders (Stedin in het geval van Rijswijk) en de toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM). Ten aanzien van betaalbaarheid wordt het belang geborgd door marktwerking. Inmiddels zijn er vele aanbieders van energie, en van deze concurrentiewerking kan de consument profiteren. Ook het Rijk stelt dat de aard van de aandeelhouder (publiek of privaat) er niet toe doet bij de borging van het publieke belang.

¹ Een eventuele verkoop van aandelen van Stedin N.V. is nu niet aan de orde. Bij wet is geregeld dat deze aandelen te allen tijde in publieke handen dienen te blijven.

Eneco heeft op Rijswijks grondgebied geen infrastructuur (windmolens, warmtenet, etc), wel speelt er een toekomstig project: 'Leiding door Midden'. Hierbij worden bestaande warmtenetten in Rotterdam (inclusief de haven), Delft en Den Haag aan elkaar gekoppeld via o.a. de Beatrixlaan. Dit biedt perspectieven voor nieuw te ontwikkelen warmtenetten in Rijswijk.

Rijswijk heeft slechts een aandeel van 1,78% en heeft door deze kleine stem, beperkte invloed. Daarnaast is statutair bepaald dat aandeelhouders eigenlijk maar een beperkte zeggenschap hebben. Zo worden aandeelhouders alleen geïnformeerd bij grote investeringen (o.a. > € 100.000.000), is er wel zeggenschap over de samenstelling van de raad van commissarissen maar niet over de raad van bestuur, en is er geen invloed op de strategie.

Inmiddels hebben Rotterdam en Den Haag al aangegeven hun belang te willen afbouwen (48,24% van de aandelen). Hierdoor lijkt het aannemelijk dat meer dan 50% van de aandeelhouders straks zal aangeven te willen afbouwen. Dan start de AHC (samen met Eneco) een transactieproces: een veilingverkoop, een beursgang of een 'dual track' (beide voorgaande opties, maar dan parallel). Waarschijnlijk zal of een financial of een concurrent instappen. De vraag rijst of een publiek, private mix van aandeelhouders, een gezamenlijke visie op het aandeelhouderschap zullen hebben. Het valt te verwachten dat er verschillende opvattingen en belangen zullen zijn. Zo kan een groot aandeelhouder voorstellen de statuten te wijzigen (als ze meer dan 2/3 van de aandelen heeft), een fusie of opsplitsing bewerkstelligen of het dividendbeleid wijzigen. Ook kan mogelijk de duurzame koers van het bedrijf wijzigen, alhoewel dit niet voor de hand ligt gezien de energietransitie. Daarnaast heeft Eneco al jaren een ambitieuze duurzame missie. Hierdoor is ze nu marktleider als je kijkt naar het duurzaam opgewekt vermogen. Het hebben van een aandeel in Eneco draagt niet direct bij aan het duurzaamheidsbeleid van Rijswijk, hooguit op een indirecte wijze. Er staan geen windmolens in Rijswijk, maar Rijswijk is wel aandeelhouder in windmolenparken op zee, via het aandeel in Eneco. Dit draagt bijvoorbeeld bij aan het behalen van de Global Goals, die Rijswijk ook heeft onderschreven. Het duurzaamheidsbeleid van Rijswijk krijgt de komende jaren verder vorm, het is echter de vraag of het hebben/verkrijgen van een aandeel in een duurzame onderneming één van de invullingen gaat zijn. De focus van het Rijswijkse beleid ligt ten aanzien van toekomstbestendige energievoorziening en innovaties vooralsnog op een lokale schaal en niet op een landelijke of zelfs internationale schaal.

6. Kanttekeningen
Zie onder 5 en 7.

7. Financiën
In de bijgevoegde notitie wordt een uitgebreide financiële analyse gemaakt. Hierna volgt een samenvatting van de gevolgen van het afbouwen/behouden van het aandeel in Eneco.

De verkoop van aandelen Eneco levert een eenmalige meevaller op. Het maken van een goede inschatting is ingewikkeld. Er zijn allerlei factoren die de prijs bepalen: de financiële positie van het bedrijf, het toekomstperspectief, de markt, geopolitieke aspecten, het imago, etc. Nu de financiële crisis voorbij is, lijkt de timing in orde, echter de hoogtijdagen ten tijde van de verkoop van Nuon en Essent lijken voorbij. De AHC doet een voorzichtige uitspraak over een mogelijke opbrengst: € 500 – 580 per aandeel. Ze kijkt daarbij naar het bedrijfsresultaat en schuldenpositie. Voor Rijswijk zou dat een verkoopopbrengst van € 44,3 – 51,3 mln opleveren. Daar moeten verkoopkosten en boekwaarde² op de balans van

² 2,7 mln voor Eneco Group en Stedin. De helft zal bij een verkoop moeten worden afgeboekt
Corsanr. 17.075862

worden afgetrokken, maar duidelijk is dat de verkoop een aanzienlijke eenmalige opbrengst kan opleveren. Ter vergelijking, de algemene reserve staat eind 2016 op € 31,1 mln.

Een mogelijke verkoop levert ook een structureel nadeel op. Het jaarlijks dividend zal komen te vervallen. Er wordt van uitgegaan dat de helft van het dividend komt te vervallen: € 890.000. Dit nadeel kan beperkt worden door de verkoopopbrengst in te zetten voor nog niet gedekte toekomstige investeringen. Dit vertaalt zich naar lagere rentelasten. Uiteindelijk kan het structurele nadeel beperkt worden. De algemene reserve zal toenemen. De hogere algemene reserve zal leiden tot een beter weerstandsvermogen, echter is dat nu al 'uitstekend' (hoogste kwalificatie). Daarnaast zal de schuldenpositie verbeteren, maar als er rekening gehouden wordt met de ontwikkeling van RijswijkBuiten is er nu al sprake van een gezonde schuldenpositie.

Het behouden van het belang geeft geen directe financiële gevolgen, wel zal de onzekerheid over het dividend toe nemen. Zo zou de afspraak ten aanzien van het dividend (50% uitkeren; 50% investeren in Eneco) kunnen wijzigen. Als private partijen aandeelhouder worden, zal het risicoprofiel van Eneco verder veranderen, wat positieve of negatieve gevolgen voor het dividend kan hebben.

8. Vervolg

De AHC heeft de consultatie als volgt opgezet:

- A. Als meer dan 50% van het geplaatst aandeelekapitaal aangeeft haar publieke belang af te bouwen, dan start ze (samen met Eneco) een transactieproces: een veilingverkoop, een beursgang of een 'dual track' (beide voorgaande opties, maar dan parallel);
- B. Als 50% of minder van het geplaatst aandeelekapitaal aangeeft haar publieke belang af te bouwen, dan treedt ze in overleg met deze aandeelhouders om te overwegen of de afbouw van een 50% of kleiner belang wenselijk is en op welke wijze dat eventueel zou kunnen worden vormgegeven.

Rotterdam (31,69%) en Den Haag (16,55%) hebben aangegeven haar publieke belang te willen afbouwen. Samen met het aandeel van Rijswijk komt het voorlopig totaal voor afbouwen op 50,02%. Andere grootaandeelhouder is Dordrecht (9,05%). De overige 49 aandeelhouders hebben een aandeel kleiner dan 3,44%. Van hen is het standpunt onbekend. Aan alle aandeelhouders is gevraagd om een principebesluit te nemen voor 31 oktober 2017. Na de gemeenteverkiezingen zal om een definitief besluit gevraagd worden. Men kan bij het definitief besluit afwijken van het eerder genomen principebesluit. Hieraan zijn wel voorwaarden verbonden, om opportunistisch gedrag te voorkomen. Zo moet alsnog worden meegedeeld in de kosten. Ook mogen toekomstige aandeelhouders geen aandelen kopen van blijvende aandeelhouders, tegen een hogere prijs gedurende drie jaar (best price rule).

Planning

- op 30 augustus is er een informatiebijeenkomst georganiseerd door Eneco/AHC voor raadsleden in Delft;
- naar verwachting zal dit raadsvoorstel 21 september worden behandeld in de raad;
- de AHC verlangt dat aandeelhouders voor 31 oktober een principebesluit kenbaar maakt. Als er meer dan 50% (van het geplaatst aandeelekapitaal) voor afbouwen is, zal een transactieproces worden gestart. Bij een concreet bod wordt om een definitief besluit gevraagd. Dit besluit zal in ieder geval na de gemeenteraadsverkiezingen worden gevraagd.

Wij zullen de raad op de hoogte blijven houden met betrekking tot de laatste ontwikkelingen. Wanneer (formeel) duidelijk wordt hoeveel % van de aandelen voor afbouwen is, en daarmee ook het vervolgtraject, zal de raad door middel van een raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.

9. Communicatie

10. Bijlagen

1. Consultatiedocument AHC (17.071300)
2. Bericht aan de aandeelhouders, Eneco Groep N.V. (17.071301)
3. Inhoudelijke reactie AHC op Eneco's bericht aan de aandeelhouder (17.081859)
4. Notitie 'Afbouwen of behouden publiek belang Eneco Groep N.V.' (17.075739)

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 21 september 2017
Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders
d.d. 22 augustus 2017, nr. 17 029

BESLUIT:

In te stemmen met het principebesluit tot het afbouwen van het aandelenbelang in Eneco;

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van
21 september 2017

de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

drs. M.J. Bezuijen